

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO
W BIAŁEJ PODLASKIEJ**

za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2004r.

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. z 2001r. Nr 79, poz. 856, Nr 154, poz. 1799; zm.: 2002r. Nr 153, poz. 1271; zm.: 2005 Nr 33, poz. 288) przedkładam informację o działalności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej.

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE

Podstawę prawną działania samorządowych kolegiów odwoławczych stanowi ustawa z dnia 12 października 1994r. o samorządowych kolegiach odwoławczych oraz rozporządzenie wykonawcze wydane w oparciu o delegację ustawową i regulamin organizacyjny uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach. Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003r. w sprawie obszarów właściwości miejscowej samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. Nr 198, poz. 1925), powiaty: bialski, łukowski, parczewski, radzyński oraz miasto na prawach powiatu Biała Podlaska wraz z gminami objętymi tym obszarem.

Członkowie składów orzekających Kolegium są związani przy orzekaniu wyłącznie przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Kontrolę orzecznictwa Kolegium w zakresie rozstrzyganych spraw sprawuje Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie i Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnym (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.).

Samorządowe Kolegium Odwoławcze jest państwową jednostką budżetową, podmiotem samodzielnym, posiadającym własny zakres kompetencji oraz budżet uchwalony przez Sejm. Kontrolę w zakresie gospodarki finansowej Kolegium sprawuje

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001r. Nr 85, poz. 937 z późn. zm.).

W omawianym zakresie Kolegium nie było przedmiotem kontroli inspektorów Najwyższej Izby Kontroli.

II. OBSADA KADROWA KOLEGIUM

Prezes Rady Ministrów rozporządzeniem z dnia 8 września 1999 r. w sprawie maksymalnej liczby etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. Nr 74, poz. 828) określił dla naszego Kolegium maksymalną liczbę dziewięciu etatowych członków Kolegium.

A. Obecnie Zgromadzenie Ogólne Samorządowego Kolegium Odwoławczego liczy **16 członków**, w tym **4 członków etatowych** i **12 członków pozaetatowych**.

Lp.	Rodzaj członkostwa	Wykształcenie			Data powołania	Imię i nazwisko
		prawnicze	administracyjne	inne		
1.	etatowy	X			01.09.1990	Zbigniew Jasrząb
2.	etatowy	X	X		01.09.1990	Anna Sidoruk
3.	etatowy	X			18.04.1995	Bożena Bilkiewicz-Bańka
4.	etatowy	X	X		15.06.2000	Mariola Ostaniewicz
5.	pozaetatowy	X		X	15.06.2000	Jolanta Niczyporuk
6.	pozaetatowy	X			15.06.2000	Iwona Szendel
7.	pozaetatowy			X	10.04.2001	Katarzyna Kieszkowska
8.	pozaetatowy			X	10.04.2001	Barbara Siwek
9.	pozaetatowy		X		10.04.2001	Grażyna Śledź
10.	pozaetatowy			X	10.04.2001	Joanna Ulita-Hodun
11.	pozaetatowy	X			22.07.2004	Adam Błaszko
12.	pozaetatowy	X			22.07.2004	Paweł Cegiełko
13.	pozaetatowy	X			22.07.2004	Tomasz Czerkies
14.	pozaetatowy			X	22.07.2004	Helena Hordejuk
15.	pozaetatowy		X		22.07.2004	Artur Sienkiewicz
16.	pozaetatowy		X		22.07.2004	Zofia Żurawska

Z dniem 8 czerwca 2004r. pięciu członkom pozaetatowym upłynęła 6-letnia kadencja, co spowodowało przeprowadzenie postępowania konkursowego. W wyniku postępowania konkursowego Prezes Rady Ministrów w dniu 22 lipca 2004r. powołał sześciu członków pozaetatowych - Adama Błaszkę, Pawła Cegiełkę, Tomasza Czerkiesę, Helenę Hordejuk, Artura Sienkiewicza, Zofię Żurawską - na okres 6-letniej kadencji.

Spośród 16 członków Kolegium trzech z nich posiada uprawnienia radcy prawnego.

Niepełny stan zatrudnienia etatowych członków Kolegium w stosunku do limitu określonego przez Prezesa Rady Ministrów, jest jedną z przyczyn wzrostu liczby spraw niezakończonych w ustawowych terminach.

B. Obsługę biurową Kolegium wykonują obecnie cztery osoby, zatrudnione na 3,5 etatu (biuro Kolegium 3 etaty, ½ etatu główna księgowa Kolegium).

III. LOKAL I WYPOSAŻENIE KOLEGIUM

Kolegium Odwoławcze ma swoją siedzibę w budynku należącym do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Wojewodę Lubelskiego. Ogólna powierzchnia zajmowanych przez Kolegium lokali wynosi 120m² i w pełni zabezpiecza jego funkcjonowanie.

Stan wyposażenia Kolegium w sprzęt biurowy i elektroniczny jest zadowalający. Kolegium jest wyposażone w lokalną sieć komputerową i jest połączone z internetem.

IV. STATYSTYKA SPRAW

A. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją **833**

- pozostałych z roku poprzedzającego okres objęty informacją **89**

- wpływ spraw w roku objętym informacją **833**

- odwołania od decyzji Marszałka Województwa **--**

B. Rodzaje spraw ujętych w ewidencji w roku objętym informacją:

1. Liczba spraw administracyjnych **833**

Lp.	Określenie rodzaju sprawy	Ilość spraw
1.	objętych proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej (dot. podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego, opłaty skarbowej itd.)	228
2.	działalności gospodarczej	2
3.	zagospodarowania przestrzennego	70
4.	pomocy społecznej	166
5.	świadczeń rodzinnych	121
6.	dodatków mieszkaniowych	52
7.	gospodarki nieruchomościami	76
	w tym:	
	- scalenia	-

	- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na Ziemiach Odzyskanych (i innym terenie)	10	
	- grunty warszawskie	-	
			29
8.	ochrony środowiska i ochrony przyrody		1
9.	odpadów		3
10.	prawa wodnego		1
11.	rolnictwa i leśnictwa		21
12.	zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych		47
13.	ruchu drogowego		4
14.	dróg publicznych		3
15.	dostępu do informacji publicznej		1
16.	egzekucji administracyjnej		8
17.	inne, pozostałe		

Na łączną liczbę spraw administracyjnych (**833**), które wpłynęły do załatwienia przez Kolegium Odwoławcze w **776** sprawach rozstrzygnięcia dotyczyły spraw rozpatrywanych przez gminy a przez powiaty samorządowe w **57** sprawach.

2. Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste --

3. Sprawy nie podlegające rozstrzygnięciu w trybie decyzji lub postanowień, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie k.p.a. **65**

4. Wybrane problemy orzecznictwa w poszczególnych grupach spraw.

A. Podatki i opłaty lokalne (27,36% wpływu ogółu spraw).

Sprawy z tego zakresu stanowiły największą grupę odwołań (zażaleń) w omawianym okresie (228 spraw). W zestawieniu z 2003r. nastąpił nieznaczny spadek wpływu tego rodzaju spraw o 2,6% (234 sprawy). Najwięcej odwołań dotyczyło wymiaru podatków lokalnych oraz ulg podatkowych, szczególnie umorzenia zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości i rolnym.

B. Pomoc społeczna (19,9% wpływu ogółu spraw).

W porównaniu z 2003r. znacznie zmalała ilość wpływu tych spraw (335). Odwołania dotyczyły przede wszystkim odmowy przyznania bądź przyznania niewystarczającej wysokości zasiłków (celowych, okresowych, stałych), pomocy dla rodzin zastępczych lub pomocy na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki. Na zmniejszenie wpływu spraw miały także wpływ przepisy nowej ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (obowiązującej od 1 maja 2004r.) oraz ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (obowiązująca także od 1 maja 2004r.).

Niemniej jednak wpływ spraw z zakresu pomocy społecznej jest i tak stosunkowo duży. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać przede wszystkim w zbyt niskich budżetach, jakimi dysponowały ośrodki pomocy społecznej oraz w zubożeniu społeczeństwa spowodowanego m.in. brakiem możliwości znalezienia pracy. Środki z budżetu państwa przekazane na realizację zadań zleconych były niewspółmierne do potrzeb i w wielu przypadkach w pełni nie pokrywały wydatków świadczeń obligatoryjnych.

C. Świadczenia rodzinne (14,52% wpływu ogółu spraw).

Na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, od dnia 1 maja 2004r. organy samorządowe I instancji realizują zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. W rozumieniu ww. ustawy świadczeniami rodzinnymi są zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne). Odwołania od decyzji organów samorządowych I instancji dotyczyły głównie odmowy przyznania dodatków do zasiłku rodzinnego (np. z tyt. samotnego wychowywania dziecka), ustalenia kryterium dochodowego rodziny i jej składu osobowego, odmowy przyznania zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego).

W początkowym okresie obowiązywania tej ustawy Kolegium Odwoławcze w zdecydowanej większości uchylało zaskarżone decyzje i sprawy przekazywało do ponownego rozpatrzenia, gdyż przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych, zdaniem Kolegium są nieprecyzyjne i stwarzają trudności w ich prawidłowej interpretacji przez organy I instancji.

D. Zagospodarowanie przestrzenne (8,4% wpływu ogółu spraw).

Liczba odwołań w tych sprawach w porównaniu z 2003r. (108 spraw) zmalała, co było związane z możliwością uzyskania pozwolenia na budowę bez wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy, w przypadku występowania na terenie objętym inwestycją aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy.

E. Gospodarka nieruchomościami (9,48% wpływu ogółu spraw).

Sprawy z tego zakresu dotyczyły podziałów nieruchomości, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, opłat adiacenckich, stwierdzenia nieważności decyzji o przejęciu na własność państwa gospodarstw rolnych. Zmalał znacznie wpływ spraw dotyczących opłat za użytkowanie wieczyste gruntów, co jest związane z przekształceniem prawa użytkowania nieruchomości w prawo własności (tendencja ta zostanie utrzymana).

F. Dodatki mieszkaniowe (6,29% wpływu ogółu spraw).

F. Dodatki mieszkaniowe (6,29% wpływu ogółu spraw).
Zdecydowanie wzrosła liczba spraw dot. dodatków mieszkaniowych (2003 – 28 spraw). Strony składające odwołania kwestionowały przede wszystkim wysokość przyznanego dodatku mieszkaniowego lub decyzję o odmowie ich przyznania.

G. Ruch drogowy (5,69% wpływu ogółu spraw).

Odwołania z tego zakresu dotyczyły m.in. decyzji o wydaniu i cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, rejestracji pojazdów, skierowania na badania kontrolne, uzgadniania zmian na wykonywanie regularnych przewozów osób.

H. Ochrona środowiska i ochrona przyrody (3,48% wpływu ogółu spraw).

Odwołania dotyczyły w szczególności – zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów, kar pieniężnych za usunięcie drzew i krzewów bez zezwolenia, zalesiania gruntów.

J. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (2,52% wpływu ogółu spraw).

W omawianym okresie liczba odwołań w tego rodzaju sprawach zdecydowanie wzrosła (2003 – 13 spraw). Odwołania dotyczyły decyzji odmawiających, cofających lub stwierdzających wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zażalenia na negatywne opinie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy.

V. LICZBA ROZSTRZYGNIEĆ ADMINISTRACYJNYCH KOLEGIUM

V. LICZBA ROZSTRZYGNIEŃ ADMINISTRACYJNYCH	688
A. Liczba spraw rozstrzygniętych ogółem w roku objętym informacją	80

B. Liczba spraw pozostałych do rozstrzygnięcia na koniec roku 80

C. Sposób rozstrzygnięcia:

C. Sposób rozstrzygnięcia:		Ilość spraw
Lp.	Określenie rodzaju rozstrzygnięcia	
1.	Sprawy rozstrzygnięte w formie decyzji i postanowień w sposób pozwalający na ocenę prawidłowości orzeczenia organu I instancji, w tym:	560
	decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art. 138 §1 pkt1 k.p.a. oraz art. 233 §1 pkt1 Ordynacji podatkowej)	151
	decyzje zmieniające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie (art.138 §1 pkt2 k.p.a. oraz art.233 §1 pkt2a Ordynacji podatkowej)	128
	decyzje uchylające decyzje organu I instancji w całości i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia, jeżeli decyzja I instancji została wydana z naruszeniem przepisów art. 240 lub 247 Ordynacji podatkowej (art.233 §1 pkt2b Ordynacji podatkowej)	—
	decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art. 138 §2 k.p.a. oraz art.233 §2 Ordynacji podatkowej)	249

	decyzje odmawiające stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych (art. 156-158 k.p.a. oraz art. 247-251 Ordynacji podatkowej)	5	
	decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art.156-158 k.p.a. oraz art.247-251 Ordynacji podatkowej)	27	
2.	Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób, w tym:		77
	stwierdzenie niedopuszczalności odwołania oraz uchybienie terminu do wniesienia odwołania (art.134 k.p.a. oraz art.228 Ordynacji podatkowej)	38	
	zawieszenie postępowania (art.97 i 98 k.p.a. oraz art. 201 i 204 Ordynacji podatkowej)	3	
	umorzenie postępowania odwoławczego (art.138 §1 pkt3 k.p.a. oraz art. 233 §1 pkt3 Ordynacji podatkowej)	32	
	odmowa wznowienia postępowania (art.149 §3 k.p.a. oraz art.243 §3 Ordynacji podatkowej)	—	
	odmowa wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji (art.157 §3 k.p.a. oraz art.249 §3 Ordynacji podatkowej)	4	
	decyzje wydane po wznowieniu postępowania, tj.: odmawiające uchylenia decyzji, uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art.151 k.p.a. oraz art. 245 Ordynacji podatkowej)	—	
3.	Postanowienia wydane w wyniku rozpatrzenia zażaleń na bezczynność organu, w tym		11
	uznające zażalenia za niezasadnione	4	
	pozostałe, załatwione w inny sposób	7	
4.	Sprawy rozstrzygnięte w formie decyzji i postanowień w sposób inny niż wymienione w pkt 1 – 3 (np. wyznaczenie organu, przekazanie podania - sprawy w trybie art. 65 k.p.a.)	40	40

VI. LICZBA ORZECZEŃ W SPRAWIE OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE, OGÓŁEM 7

A. Charakterystyka orzeczeń:

Lp.	Sposób załatwienia wniosków	Ilość spraw
1.	oddalenie wniosku	5
2.	ustalenie wypowiedzenia za uzasadnione w mniejszej wysokości i ustalenie opłaty	-
3.	ugoda	2
4.	stwierdzenie uchybienia terminu do złożenia wniosku	-
5.	umorzenie postępowania	-
6.	stwierdzenie bezpodstawności (nieskuteczności) wypowiedzenia	-

B. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń Kolegium 2

C. Liczba spraw pozostałych do rozstrzygnięcia przez Kolegium --

**VII. LICZBA DECYZJI I POSTANOWIEŃ KOLEGIUM ZASKARŻONYCH W ROKU
OBJĘTYM INFORMACJĄ DO WOJEWÓDZKIEGO SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO, OGÓŁEM 64**

Wskaźnik zaskarżalności w stosunku do ogólnej liczby podjętych rozstrzygnięć
podlegających zaskarżeniu **9,30%**

W 2004r. zmalał wpływ skarg na rozstrzygnięcia Kolegium w porównaniu do roku
2003r. (78 skarg).

Najwyższa liczba skarg skierowanych do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
dotyczyła decyzji w sprawach pomocy społecznej - **16 skarg**, w innych sprawach
odpowiednio:

- zobowiązania podatkowe – **14**,
- warunki zabudowy – **8**,
- gospodarka gruntami, podziały nieruchomości i opłaty adiacenckie – **4**,
- prawa o ruchu drogowym i rejestracja pojazdów – **6**,
- zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – **1**,
- ochrona przyrody (zezwolenie na wycięcie drzew, gospodarka odpadami) – **4**,
- dotatki mieszkaniowe – **1**,
- odmowa wydania zaświadczenia o żądanej treści (bony paliwowe) – **3**,
- świadczenia rodzinne – **2**,
- zalesienia gruntów – **2**,
- rzeczy znalezione – **1**,
- postępowanie egzekucyjne – **1**,
- drogi (zajęcie pasa drogowego) – **1**.

**VIII. LICZBA SKARG NA BEZCZYNNOŚĆ KOLEGIUM SKIEROWANA DO
WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO, OGÓŁEM --**

**IX. LICZBA SKARG UWZGLĘDNIONYCH PRZEZ KOLEGIUM WE
WŁASNYM ZAKRESIE W TRYBIE ART. 54 UST. 3 USTAWY O PRAWO O
POSTĘPOWANIU PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI, OGÓŁEM --**

**X. ORZECZNICTWO WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO
W SPRAWACH SKARG NA ORZECZENIA SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM
ODWOŁAWCZEGO W ROKU OBJĘTYM INFORMACJĄ OGÓŁEM 103**

A. Rozstrzygnięcia Sądu dotyczące skarg na decyzje (postanowienia) Kolegium.

Lp.	Sposób załatwienia skarg	Ilość spraw
1.	odrzućcie skargi	19
2.	oddalające skargę	62

3.	uchylające decyzje lub postanowienie	16
4.	stwierdzenie nieważności decyzji lub postanowienia	1
5.	stwierdzenie niezgodności z prawem decyzji lub postanowienia	-
6.	umorzenie postępowania sądowego	3
7.	zawieszenie postępowania	2

B. Rozstrzygnięcia Sądu dotyczące skarg na bezczynność Kolegium --

Lp.	Sposób załatwienia skarg	Ilość spraw
1.	odrzućcie skargi	-
2.	oddalające skargę	-
3.	uchylające decyzje lub postanowienie	-
4.	zobowiązanie do dokonania czynności, wydania aktu	-
5.	umorzenie postępowania	-

C. Liczba spraw pozostających do rozstrzygnięcia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w roku 2004 w sprawach przesłanych w okresie sprawozdawczym **16**

D. Zdecydowanie uległ przyspieszeniu termin rozpatrywania skarg przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie. Obecnie sąd rozpatruje skargi w terminie 3-4 miesięcy od daty ich otrzymania.

E. W omawianym okresie zostało złożonych 11 skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie (7 skarg pochodziło od stron postępowania, 3 skargi zostały złożone przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze i 1 skarga została złożona przez Kolegium i jedną ze stron postępowania administracyjnego). Naczelny Sąd Administracyjny w roku 2004 rozpatrzył merytorycznie 6 skarg kasacyjnych, z których 5 oddalił, a w jednym przypadku uchylił wyrok WSA, co skutkowało uchyleniem decyzji Kolegium.

XI. OCENA ORZECZNICTWA ORGANÓW SAMORZĄDOWYCH I INSTANCJI

1. W 2004r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego wpłynęło do załatwienia 833 sprawy administracyjne oraz 64 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (łącznie 897 spraw). W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek wpływu spraw o 10% (2003r. – 994 spraw).

Na podstawie dokonanej analizy i oceny orzecznictwa organów samorządowych i instancji stwierdzono:

- 26,90% rozstrzygnięć (decyzje – postanowienia) zaskarżonych przez strony

- zostało utrzymanych w mocy (w 2003r. - 37,56%),
- 44,46% rozstrzygnięć uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia z powodu nieprawidłowości w przeprowadzanym postępowaniu administracyjnym (w 2003r. - 35,51%),
- 22,85% rozstrzygnięć zostało uchylonych w całości lub w części i w tych sprawach Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało merytoryczne rozstrzygnięcia (w 2003r. - 9,80%),
- 4,82% decyzji to decyzje stwierdzające nieważność rozstrzygnięć organów samorządowych I instancji (w 2003r. - 5,71%).

W omawianym okresie zmalał o 10,66% wskaźnik rozstrzygnięć w sprawach, w których zaskarżone decyzje zostały utrzymane w mocy przez Kolegium Odwoławcze, co stanowi niepokojące zjawisko w orzecznictwie organów I instancji (2003r. - 37,56%; 2004r. - 26,90%). W konsekwencji wskaźnik rozstrzygnięć Kolegium obrazujący liczbę orzeczeń organu I instancji uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia wzrósł.

Zdecydowanie wzrosła też liczba spraw, w których Kolegium Odwoławcze uchyliło w całości lub w części zaskarżone orzeczenia i wydało w tych sprawach merytoryczne rozstrzygnięcia (2003r. - 9,8%; 2004r. - 22,85%). Natomiast na podobnym poziomie, w stosunku do 2003r., utrzymał się wskaźnik stwierdzenia nieważności rozstrzygnięć organów samorządowych I instancji.

2. Analizując przyczyny uchylenia zaskarżonych decyzji (postanowień) należy stwierdzić, że w zasadzie powtarzają się stałe nieprawidłowości i z reguły dotyczą nieprzestrzegania zasad postępowania administracyjnego i ustawy Ordynacja podatkowa. Do przyczyn występujących najczęściej należą:

a) w zakresie przepisów postępowania administracyjnego.

- naruszenie zasad czynnego udziału stron w postępowaniu, zwłaszcza błędy i niedokładności w ustaleniu kręgu podmiotów, mających przymiot strony w postępowaniu, niezawiadomienie wszystkich stron o wszczęciu i toczącym się postępowaniu, niezapewnienie udziału wszystkim stron w postępowaniu, niezawiadomienie stron o czynnościach dowodowych, o terminie i miejscu przeprowadzenia dowodu, niewyznaczenie stronie terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego przed wydaniem decyzji,

- nieustalanie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych w sprawie, braki w zebraniu niezbędnego materiału dowodowego, brak ustaleń co do okoliczności podniesionych przez stronę a istotnych w sprawie, nieuwzględnienie wniosków dowodowych strony mających znaczenie dla sprawy, nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w sytuacji wymagającej wiadomości specjalnych, nieprzeprowadzenie dowodu z zeznań świadków w sytuacji, gdy składane przez nich oświadczenia zawierają istotne sprzeczności, rozstrzygnięcie sprawy przy niepełnym materiale dowodowym;
- sprzeczność dokonanych istotnych ustaleń ze zgromadzonym materiałem dowodowym, przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez, niedokładne i mało wnikliwe rozpatrzenie całego materiału dowodowego, pomijanie w analizie materiału dowodowego istotnych dowodów, niewyjaśnienie sprzeczności w materiale dowodowym, niewskazanie przyczyn nieuwzględnienia lub pominięcia wniosków dowodowych stron, wybiórcze traktowanie materiału dowodowego, nieustosunkowanie się do twierdzeń i zarzutów stron – co prowadzi do dowolności w ocenie materiału dowodowego;
- ogólnikowość obowiązków nałożonych decyzją, lakoniczność uzasadnień decyzji, brak argumentacji faktycznej i prawnej w uzasadnieniu decyzji, rozbieżność uzasadnienia decyzji z jej sentencją, niewskazywanie w uzasadnieniach decyzji przyczyn nieuwzględnienia lub pominięcia wniosków dowodowych stron i istotnych twierdzeń stron, brak w uzasadnieniach decyzji analizy materiału dowodowego sprawy pod kątem materialnoprawnych przesłanek rozstrzygnięcia sprawy, nieomówienie sprzeczności w materiale dowodowym sprawy co do wskazania, którym dowodom i dlaczego dano wiarę, a którym i dlaczego odmówiono wiarygodności, niewskazanie w uzasadnieniach decyzji podstawy prawnej rozstrzygnięcia, podpisywanie decyzji przez osobę nie mającą uprawnienia do działania w imieniu organu administracji;
- wadliwe doręczenie decyzji, niedoręczenie decyzji pełnomocnikowi stron;
- prowadzenie postępowania o wznowienie co do jego przyczyn i co do istoty sprawy bez uprzedniego wydania postanowienia o wznowieniu postępowania;
- braku wniosków w sprawach o wyłączenie organu z mocy prawa do załatwienia indywidualnych spraw (art. 25 § 1 k.p.a.),
- nieterminowego załatwiania podań i wniosków stron oraz nieterminowego nadsyłania akt w postępowaniu odwoławczym,
- nieprawidłowości w zakresie podejmowania decyzji na podstawie art. 132 § 1 k.p.a. (zmiana decyzji we własnym zakresie przez organ I instancji),
- nierespektowania przez organy I instancji oceny prawnej zawartej w decyzjach kasacyjnych organu odwoławczego, wydawanych na podstawie art. 138 § 2 k.p.a. i 233 §2 Ordynacji podatkowej,
- wadliwego kompletowania akt, co nie tylko dotyczy tego, że nie są one chronologicznie ułożone, trwale spięte i ponumerowane, ale przede wszystkim brakuje w nich szeregu

istotnych dla danej sprawy dowodów, zawierają dowody kserowane zamiast oryginalnych.

b) w zakresie naruszeń prawa materialnego.

- wydanie decyzji na niewłaściwej podstawie prawnej lub bez podstawy prawnej, na podstawie przepisu, który przestał obowiązywać przed wydaniem decyzji, nieuprawnione oparcie decyzji na przepisach nowej ustawy do zdarzeń, które zaistniały przed jej wejściem w życie, brak podstawy prawnej do nałożenia obowiązków na adresata aktu, nałożenia na stronę nieprecyzyjnie określonego obowiązku, wydanie decyzji nakładającej obowiązek prawny w sytuacji, gdy obowiązek ten wynikał wprost z przepisu prawa;
- błędna interpretacja przepisów i niewłaściwe ich zastosowanie;
- pomijanie przy rozstrzyganiu sprawy uzasadnionych interesów osób trzecich;
- skierowanie decyzji do osoby nie będącej stroną w sprawie, nałożenie obowiązku na podmiot nie będący stroną w sprawie, nie będący podmiotem zobowiązanym według prawa materialnego;
- wydanie decyzji w sprawie rozstrzygniętej już wcześniej inną decyzją ostateczną, która nie została wyeliminowana z obrotu prawnego (w sprawach zobowiązań podatkowych)

Biała Podlaska, 14 marca 2005r.

PREZES
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
w Białej Podlaskiej
Zbigniew Jastrzęb